

Pregled sistema budžetiranja u Poljskoj

Budžet zasnovan na učinku i budžetska reforma

Dr Marta Postula
Direktor Odeljenja za reformu javnih finansija

- 1. Gde smo sada?**
- 2. Kako ćemo meriti naš napredak?**
- 3. Gde želimo da budemo u budućnosti?**
- 4. Kako ćemo stići tamo?**

Sistem budžeta zasnovanog na učinku

2008	2012
44% budžetskih rashoda je planirano prema učinku	100% budžetskih rashoda je planirano prema učinku
Pojedine budžetske jedinice su izuzete iz planiranja budžeta prema učinku	Budžet se planira prema učinku za budžetske jedinice – (svi delovi budžeta)
Preliminarna projekcija rashoda za period od dve godine	Puna projekcija rashoda za 2013, 2014. godinu
Zadaci i podzadaci (programi i podprogrami) koje utvrđuju budžetske jedinice u okviru pojedinih delova budžeta	Podzadaci i aktivnosti koje utvrđuju budžetske jedinice u sistemu planiranja budžeta prema učinku na osnovu Kataloga Ministarstva finansija

Metodologija planiranja budžeta prema učinku

Napomene uz budžet za 2009.

Definicija: Trogodišnji konsolidovani plan rashoda državnih budžetskih jedinica, namenskih fondova i državnih pravnih subjekata koji se priprema u okviru sistema funkcija, zadataka i podzadataka (programa i podprograma)

Katalog funkcija i zadataka (jedan zadatak budžetske jedinice ne može imati više od 5 podzadataka)

Ciljevi: ≤ 2 za zadatke i podzadatke
3 kategorije (specifični, merljivi i vremenski određeni)

Indikatori: ≤ 3 za zadatke, 1 za podzadatke

2010
→
2011

Napomene uz budžet za 2012.

Definicija: Trogodišnji konsolidovani plan rashoda državnih budžetskih jedinica, namenskih fondova, izvršnih agencija, budžetskih institucija i državnih pravnih subjekata koji se priprema u okviru sistema budžetiranja zasnovanog na učinku Katalog funkcija, zadataka, podzadataka i aktivnosti. Ujednačen katalog za vojvodstva

Ciljevi: ≤ 2 za zadatke 1 za podzadatke i aktivnosti; 6 kategorija (specifični, merljivi vremenski određeni, relevantni, koherentni, ostvarivi)

Indikatori: ≤ 2 za zadatke 1 za podzadatke i aktivnosti; 2 nove smernice; 3 zabranjene kategorije; ≥ 20% indikatorska osnova

Budžet zasnovan na učinku i reforma javnih finansija

**Pravna osnova: Zakon o javnim finansijama od 27. avgusta 2009. godine
(stupio na snagu januara 2010. godine)**

- **Definicija budžeta zasnovanog na učinku i sistemu budžetiranja prema učinku (funkcija, zadaci, podzadaci, kao i dodatni nivo – aktivnosti);**
- **Uvođenje višegodišnjeg planiranja. Višegodišnji finansijski plan države i višegodišnja finansijska projekcija budžeta lokalnih samouprava;**
- **Uvođenje specijalnih alata koji omogućavaju uključivanje informacija o učinku u proces pripreme budžeta. U tu svrhu, jasne i visokokvalitetne informacije o učinku obezbeđuju se korišćenjem mehanizma za monitoring, evaluaciju i izveštavanje o budžetu zasnovanom na učinku;**
- **Planovi za budućnost u vezi sa implementacijom budžeta zasnovanog na učinku.**

Sistem budžeta zasnovanog na učinku

2008

2012

Rashodi u određenoj oblasti
aktivnosti države

Rashodi prema
ciljevima

Uticaj na ostvarivanje
ciljeva na nivou
zadataka

Merenje:
• uticaja
• rezultata

Merenje:
• uticaja
• proizvoda
• rezultata

Merenje:
• proizvoda

Merenje:
• rezultata

Najznačajniji elementi u
procesu ostvarivanja ciljeva na
nivou zadataka i podzadataka

Prednosti sistema budžeta zasnovanog na učinku

Funkcija/ Zadatak/ Podzadatak	Budžetska jedinica	Deo budžeta	Cilj	Indikator			Planirani rashodi državnog budžeta u 2012. godini (hiljade poljskih zlota)		
				Naziv	Osnovna vrednost	Vrednost u 2012.	Total	Rashodi državnog budžeta 2012.	Budžet EU
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
FUNKCIJA 1. Državno upravljanje									
Zadatak 1.1.									
Podzadatak 1.1.1.									
Aktivnost 1.1.1.1.									

- Moguć je prikaz svih budžetskih jedinica koje ostvaruju ciljeve u okviru date funkcije
- Spisak svih ciljeva budžetskih jedinica utvrđenih na osnovu njihove opšte politike
- Moguće je upoređivanje delotvornosti i efikasnosti troškova u odnosu na ekvivalentnu aktivnost
- Konsolidovanje rashoda svih budžetskih jedinica u odnosu na ciljeve u okviru date funkcije

Budžet učinka	Tradicionalni budžet linijskih stavki
2012	2012
22 FUNKCIJE	84 dela budžeta
117 zadataka	32 sekcije
378 podzadataka	504 poglavlja
1280 aktivnosti	
Transparentan i fleksibilan plan rashoda	Nejasna struktura budžeta

Deo budžeta	Poglavlje	Sekcija	Sadržaj	Pozicija	Plan rashoda 2012	Kategorije rashoda						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01			Kancelarija predsednika									
	751	75103	Nacionalni Biro za bezbednost									

Deo sistema budžeta zasnovanog na učinku

I. Budžetske jedinice

- Budžetske jedinice i entiteti koji sprovode zadatke u okviru određene funkcije

II. Opis zadataka

- Opis zadataka u okviru date funkcije, u skladu sa detaljnim planovima propisanim smernicama. Ciljevi i indikatori utvrđeni na nivou zadataka i aktivnosti koje utiču na izvršenje podzadataka (1. Informacija o tome da li je indikator preuzet iz odgovarajuće baze podataka; 2. Algoritam za obračun podataka; 3. Jedinica mere; 4. Planirana vrednost indikatora za tekuću godinu; 5. Procena rizika za slučaj neostvarivanja planiranih vrednosti iz bilo kog drugog razloga osim finansijskog; 6. Opravdanje za korišćenje indikatora; 7. Upućivanje na indikatore (i njihove vrednosti) koji su korišćeni za dati zadatak u prethodnoj godini, kada su imali drugačije karakteristike ili stepen primene)

III. Napomene

- Primedbe i komentari koji se odnose na plan potrošnje za konkretan zadatak, proces planiranja, uključujući uticaj celokupnog plana i metodologije budžetiranja.

Utvrdjivanje ciljeva

1. Specifičan

2. Merljiv

3. Ostvariv

4. Vremenski
ograničen

5. Relevantan

6. Koherentan

Indikatori

2008

Budžetske jedinice su
odlučile da će preuzeti
odgovornost za

586 ciljeva
1060 indikatora
(na nivou zadatka)

Ministarstvo finansija koje ima
ulogu koordinatora i
savetodavca, budžetskim
jedinicama ne nameće
korišćenje određenih idikatora
ili ciljeva.

2012

Veći broj kvalitetnijih
indikatora
≥ 20% indikatorska osnova

614 Ciljevi
1288 Indikatori
(na nivou zadatka)

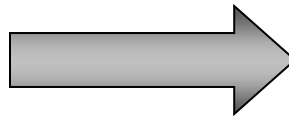
2011

Pregled stranih indikatora
Pregled domaćih indikatora
Baza podataka sa opisnim
karticama

Baze podataka koje su za Ministarstvo
finansija pripremili spoljni eksperti u
konsultacijama sa budžetskim
jedinicama

Konsolidovanje javnih finansija

Kontrola javne
potrošnje kao
mogućnost izlaska iz
ekonomske krize

Plan za razvoj i
konsolidaciju finansija za
2010-2011. godinu

Delotvorno planiranje i realizacija dugoročnog budžetiranja kao prioritet za jačanje institucionalnog okvira i organizacija u oblasti javnih finansija

Ciljevi:

- **Povećanje efikasnosti upravljanja i efikasnosti javne potrošnje**
- **Izveštavanje na osnovu merenja učinka javnih institucija i delotvornosti politika**

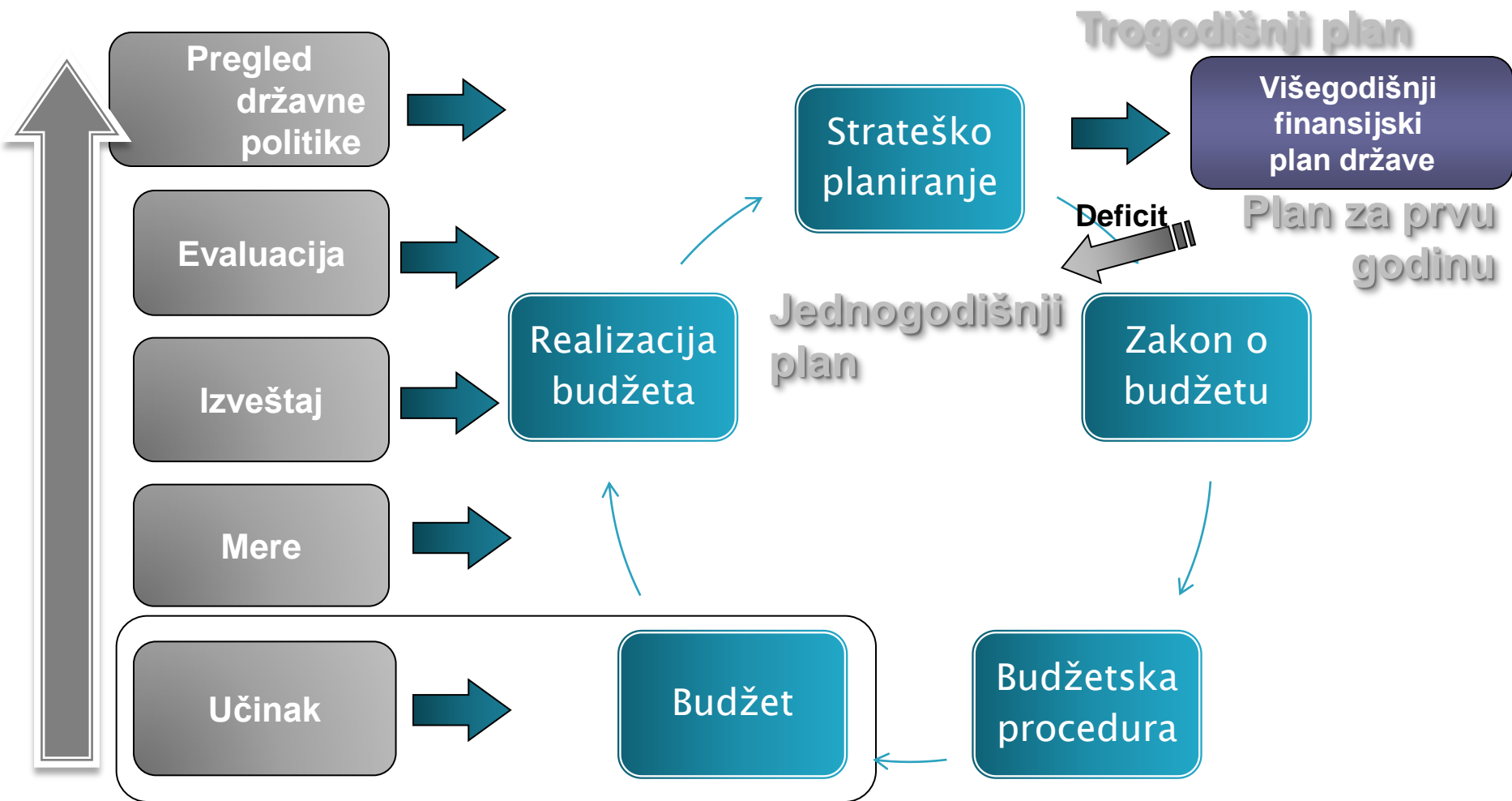
Alati:

- **Višegodišnji finansijski plan države**
- **Primena budžeta zasnovanog na učinku u javnim institucijama**
- **Dubinska analiza delotvornosti potrošnje sredstava utrošenih na funkcije koje su identifikovane od strane države**

Rezultati:

- **Optimizacija odluka o raspodeli sredstava za ukupnu javnu potrošnju i povećanje stabilnosti fiskalne politike na nivou države**

Budžetski ciklus i strateško planiranje

Višegodišnje planiranje

- Osnovne makroekonomske vrednosti
- Pravci za razvoj fiskalne politike
- Projekcija prihoda i rashoda državnog budžeta
- Iznos deficita i kreditnih zahteva državnog budžeta, kao i izvori njegovog finansiranja
- Predviđanje prihoda i rashoda budžeta EU
- Ukupan prinos budžeta EU
- Konsolidovana projekcija bilansa javnog finansijskog sektora
- Iznos javnog duga

Višegodišnji finansijski
plan države

Povezivanje dugoročnog
finansijskog planiranja sa
razvojnim prioritetima zemlje

Višegodišnji finansijski
plan države

Indikatori delotvornosti i
efikasnosti za različite ciljeve
i prioritete budžeta

Povećana fleksibilnost
budžetiranja i mogućnost
prelaska sa jednog na drugi
zadatak u toku godine

UPRAVLJENJE JAVNIM FINANSIJAMA
STRATEŠKO PLANIRANJE

Prioritetni zadaci i strateško planiranje u kontekstu višegodišnjeg plana

Strateške oblasti

Veze između razvojnih prioriteta i funkcija - primeri

Međunarodne preporuke

- **Razvoj indikatora, ciljeva i oblasti u kojima je uvođenje budžetiranja zasnovanog na učinku najprikladnije, uz istovremeno smanjivanje zahteva u drugim oblastima u kojima su koristi od ove vrste budžeta manje očigledne**
- **Ograničavanje broja učesnika (jedinica) u zajedničkim programima**
- **Fokusiranost na operativnu efikasnost jedinica**
- **Veća primena indikatora kojima se mere ishodi i rezultati, umesto indikatora kojima se mere aktivnosti**
- **Uvođenje višegodišnjih aranžmana u vezi sa višegodišnjim finansijskim planom kao način usklađivanja budžeta sa ciljevima, uz sprečavanje preopterećenja u toku godišnjeg budžetskog procesa**
- **Uvođenje pregleda potrošnje u okviru posebnih troškovnih oblasti, kako bi se podržao proces budžetiranja zasnovanog na učinku**
- **Povezivanje novog sistema zasnovanog na učinku sa višegodišnjim finansijskim planom (“ugovori” između Kancelarije premijera i svih ministarstava koja predstavljaju budžetske jedinice)**

Razvoj planiranja budžeta prema učinku u Poljskoj

2011

Indikatorska osnova za sve funkcije
Završen sistem izveštavanja
Prvi monitoring

2012

Budžet prema učinku za 2013.

Delotvorno upravljanje javnim sredstvima na centralnom nivou uz korišćenje indikatora i višegodišnjeg planiranja

2013

Smernice za evaluaciju informatičkog sistema za budžet prema učinku

2014

Izveštaj o izvršenju budžeta prema učinku za 2013. godinu
Izveštaj o naknadnoj evaluaciji (Ex-post) o izvršenju budžeta prema učinku

2015

Izveštaj o uticaju budžeta zasnovanog na učinku na finansije u javnom sektoru
Realizovanje ESF projekata

Hvala na pažnji !!!

